

بررسی همراهی ژنوم HTLV-1 با سرطان‌های مهبل و گردن رحم

چکیده

زمینه و هدف: تاکنون چندین نوع ویروس، که مسبب ایجاد تقریباً ۱۵٪ تمام تومورهای انسان هستند، شناخته شده‌اند. ویروس لوسمی لنفوم سلول T بالغین (HTLV-1)، یکی از رتروویروس‌های انسانی است که باعث لوسمی و لنفوم از نوع سلول T در بالغین و میلوپاتی اسپاستیک تروپیکال شده و با انواع مختلف دیگری از بیماری‌ها و سرطان‌ها نیز مرتبط می‌باشد. این ویروس در استان خراسان اندمیک است.

با توجه به وجود برخی گزارش‌ها مبنی بر ارتباط بین HTLV-1 و سرطان‌های گردن رحم و مهبل و همچنین اندمیک بودن آلودگی HTLV-1 در استان خراسان، این مطالعه با هدف بررسی احتمال وجود ژنوم HTLV-1 در بافت‌های سرطان‌های گردن رحم و مهبل طراحی و انجام پذیرفت.

روش بررسی: در این مطالعه که به صورت مقطعی و آینده‌نگر تاریخی انجام پذیرفت، تمام نمونه‌های بافتی سرطان‌های مهبل و گردن رحم تشخیص داده شده در یک دوره ۲۰ ساله در بخش آسیب‌شناسی بیمارستان امام رضا (ع) مشهد مجدداً بررسی گردید. در ۳۲ بیمار ژنوم ویروس به روش PCR با استفاده از پرایمرهای ویژه قطعات Tax، pol و LTR مورد ارزیابی قرار گرفته؛ نتایج با آزمون Z بررسی گردید.

یافته‌ها: مطالعه نشان داد که شایع‌ترین رده سنی ابتلاء در این دو سرطان، دهه‌های ۴ و ۵ زندگی و حدود یک دهه پایین‌تر از سن ابتلاء در دیگر گزارش‌ها است. کارسینوم سلول سنگفرشی شایع‌ترین نوع بافت‌شناسی می‌باشد. در تمامی نمونه‌های بافتی مورد مطالعه، ژنوم ویروس با روش PCR یافت نگردید.

نتیجه‌گیری: علی‌رغم اندمیک بودن آلودگی به HTLV-1 در استان خراسان همراهی بین سرطان‌های سرویکوواژینال و ویروس در این گروه از زنان ایرانی مشاهده نگردید.

کلیدواژه‌ها: ۱- ویروس لوسمی لنفوم سلول T بالغین ۲- واکنش زنجیره پلی مرز ۳- سرطان گردن رحم ۴- سرطان واژن

دکتر علیرضا خویی^I

دکتر محمود محمودی^{II}

*دکتر مهدی فرزادینیا^{III}

دکتر مینو صداقت^{IV}

مقدمه

سرطان سرویکس، سومین سرطان رایج در زنان در سرتاسردنیا بوده و اوج سنی انواع مهاجم آن ۵۵-۸۴ سال می‌باشد.^(۱)

سرطان واژن بسیار نادر بوده و حدود ۱ تا ۲٪ تمامی سرطان‌های دستگاه تناسلی را شامل می‌شود، که بیشتر در زنان مسن و در دهه‌های ۶ و ۷ دیده می‌شود.^(۱) شایع‌ترین نوع بافت شناسی در هر دو این سرطان‌ها، کارسینوم سلول سنگفرشی (Squamous Cell Carcinoma - SCC) است.^(۳) به نظر می‌رسد که عوامل عفونی بیشتر از برخی از عوامل ذکر شده دیگر، در ایجاد این سرطان‌ها نقش داشته باشند. عفونت‌ها، مسئول بیش از ۱۵٪ تمامی بدخیمی‌ها در سرتاسر جهان می‌باشند. عوامل عفونی، به‌ویژه

ویروس‌های مشکوک از نظر انکوژنی، در بین جمعیت مبتلا به سرطان خیلی شایع هستند. گرچه، بدخیمی‌های مرتبط با ویروس در بین افراد آلوده ناشایع بوده و معمولاً بعد از یک دوره نهفته طولانی ایجاد می‌شوند.^(۴)

بررسی نقش ویروس‌ها در ایجاد سرطان، یکی از موارد مورد توجه در زمینه پژوهش‌های انکولوژی و بیولوژی می‌باشد و برای بسیاری از تومورها این ارتباط به نوعی اثبات شده است. این گروه ویروس‌ها شامل ویروس لوسمی/لنفوم سلول T بالغین (Human T Cell Leukemia Virus Type 1-HTLV-1)، هرپس (Herpes Virus)، ایشتاین بار ویروس (Ebstein Bar Virus) و ویروس هپاتیت B و پاپیلوما ویروس (Human Papiloma Virus)

این مقاله خلاصه‌ای است از پایان‌نامه دکتر مینو صداقت جهت دریافت درجه دکترای عمومی به راهنمایی دکتر علیرضا خویی و دکتر محمود محمودی و راهنمایی دکتر افضل آقایی و خانم مریم راستین، سال ۱۳۸۴.

(I) دانشیار و متخصص آسیب‌شناسی، بخش آسیب‌شناسی، بیمارستان امام رضا (ع)، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی مشهد، مشهد، ایران

(II) استاد و متخصص ایمنی‌شناسی، مرکز تحقیقات ایمونولوژی مشهد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی مشهد، مشهد، ایران

(III) استادیار و متخصص آسیب‌شناسی، بخش آسیب‌شناسی، بیمارستان امام رضا (ع)، دانشگاه علوم پزشکی مشهد و خدمات بهداشتی - درمانی مشهد، مشهد، ایران (*مؤلف مسوول)

(IV) پزشک عمومی